

ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
ประวัติศาสตร์บ้านเชียงเหียน

ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

๑. ความหมายของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

๑.๑ ความหมายและลักษณะ “ประวัติศาสตร์”

๑.๒ ความหมายของ “ท้องถิ่น”

3. ลักษณะสำคัญของการศึกษาประวัติศาสตร์

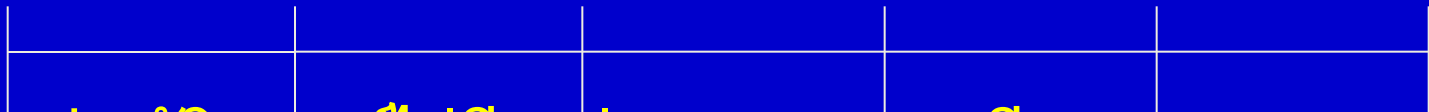
(เก็บความจาก นิธิ เอียวศรีวงศ์ และอาคม พัตติยะ หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย กรุงเทพฯ: ดวงดีการพิมพ์ 2525)

๓.๑ การศึกษาประวัติศาสตร์ คือการศึกษาอดีต

อดีตของประวัติศาสตร์ เป็นอดีตของมนุษย์
โดยมุ่งตอบคำถามว่า มนุษย์มีกำเนิดมาอย่างไร
ทำอะไรไว้บ้าง และเพราะอะไรจึงทำเช่นนั้น
อดีตของประวัติศาสตร์เกี่ยวข้องกับ
อดีตของมนุษย์จำนวนมาก
แต่ ถ้าเป็นเรื่องของมนุษย์จำนวนน้อย
ต้องสามารถเป็นตัวแทนของมนุษย์จำนวนมากได้ เช่น
จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์

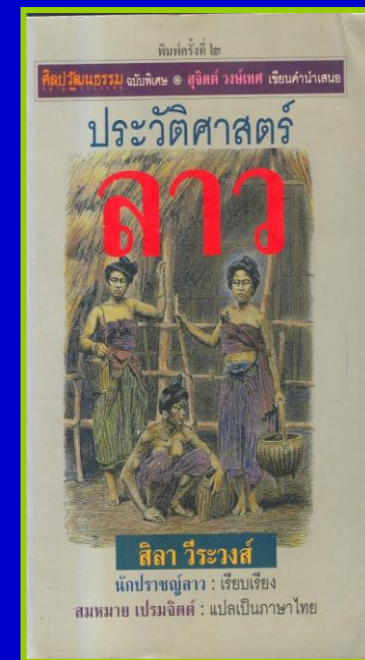
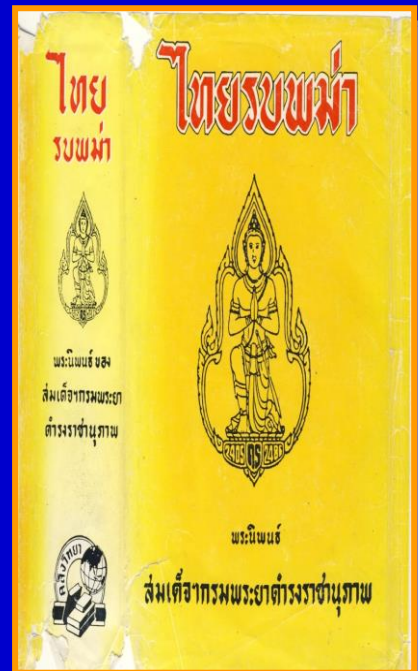
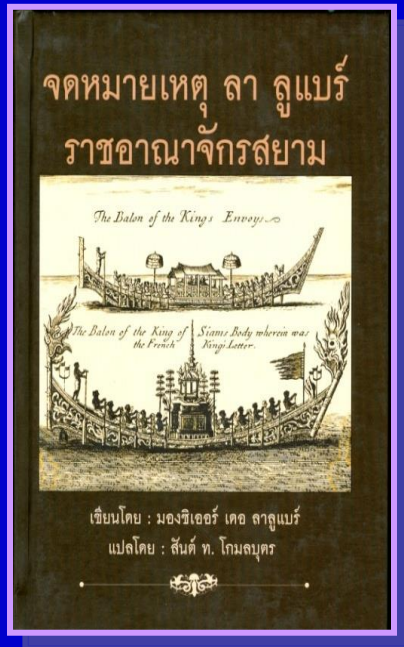
๓.๒ ประวัติศาสตร์เป็นเรื่องของมิติเวลา ประวัติศาสตร์คือ
การศึกษาอดีตของสังคมมนุษย์ในมิติของเวลา

๓.๓ ประวัติศาสตร์ไม่มีจุดมุ่งหมายหาทฤษฎี

๓.๔ การเข้าใจอดีตของสังคมมนุษย์ คือ การศึกษาว่า เหตุใด
อย่างไร ดังนั้นประวัติศาสตร์จึงเป็นเรื่องของ การบรรยาย และ
อธิบาย

๓.๕ ประวัติศาสตร์ให้ความสำคัญกับการใช้หลักฐาน ชั้นต้น (Primary sources) และหลักฐานชั้นรอง (Secondary sources)

สรุป: ความหมายและลักษณะประวัติศาสตร์

ประวัติศาสตร์คือเรื่องราวในอดีตของสังคมมนุษย์ในมิติของเวลา (นิธิ เอียวศรีวงศ์ และ อาคม พัตถิยะ หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย ดวงดีการพิมพ์ 2525)

ลักษณะประวัติศาสตร์

- ก. เกี่ยวข้องกับมนุษย์จำนวนมาก หรือ ถ้าเป็นมนุษย์จำนวนน้อย มนุษย์เหล่านั้นต้องส่งผลกระทบต่อคนจำนวนมาก
- ข. มีมิติเวลา
- ค. มีการบรรยาย และ อธิบาย
- ง. ให้ความสำคัญกับการใช้หลักฐานชั้นต้น

๔. ความหมาย ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น : โดยทั่วไป มักเป็นเรื่องของบุคคลสำคัญ และเรื่องเกี่ยวกับสถานที่ ที่อยู่นอกเมืองหลวง

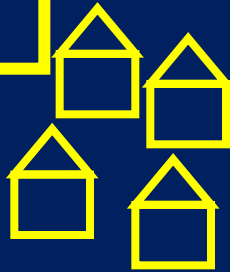
ความคิดของศาสตราจารย์(พิเศษ)ศรีศักร วัลลิโภดม

ความหมายของคำว่า ท้องถิ่น (local) เป็นคำที่มีความหมายกว้าง และมักเข้าใจไม่ตรงกัน แต่อาจสรุปได้ว่า

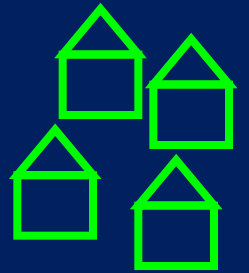
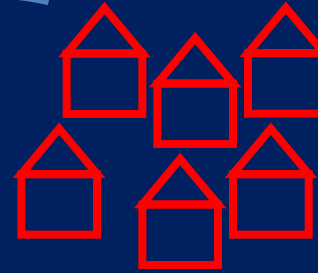
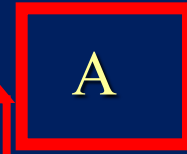
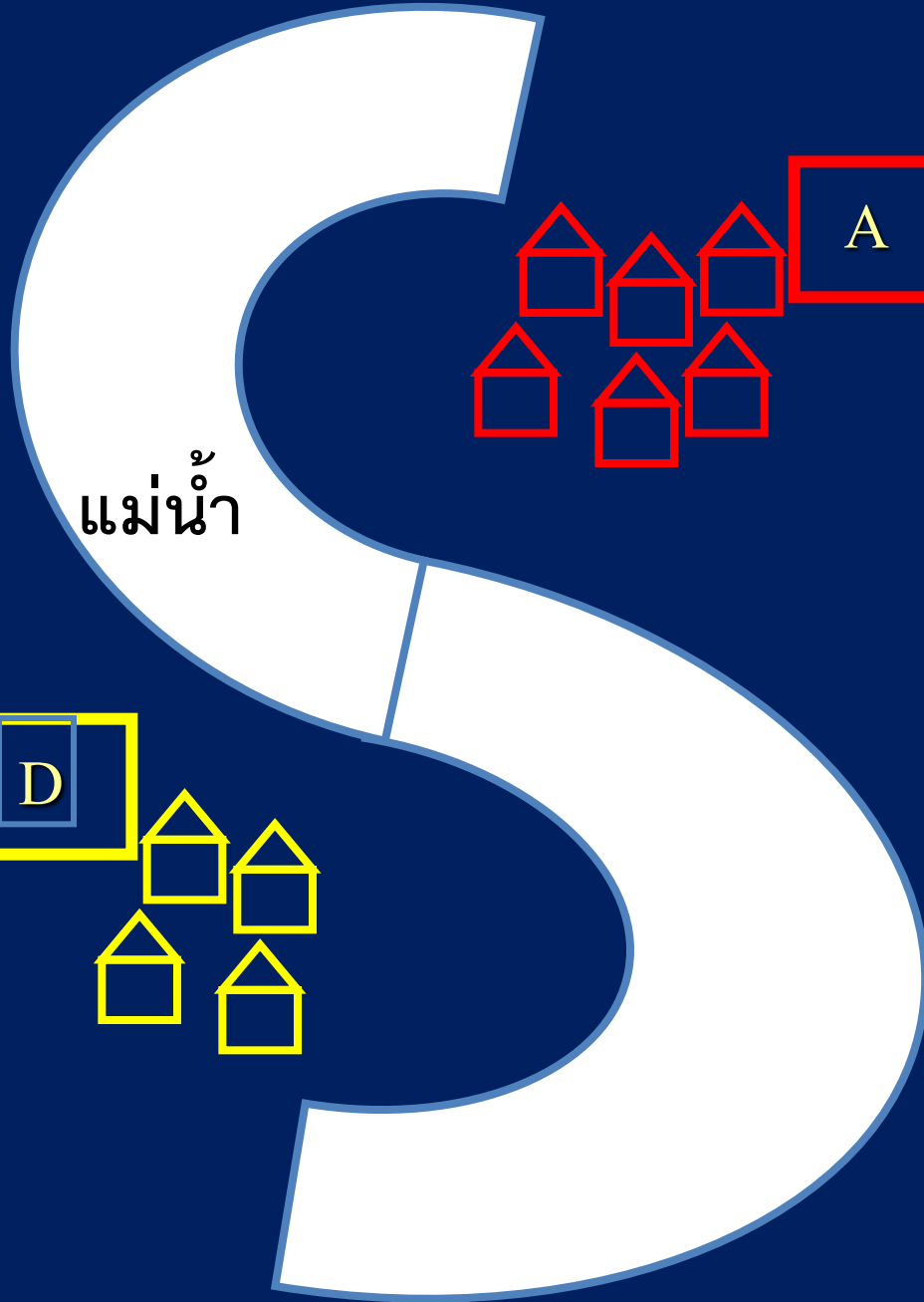
“ท้องถิ่นเป็นบริเวณที่มีผู้คน อาจเป็นคนกลุ่มเดียวกันหรือหลายกลุ่ม หรือหลายกลุ่มชาติพันธุ์ มาตั้งหลักแหล่งอาศัยอยู่ร่วมกันโดยใช้พื้นที่ในการทำมาหากินร่วมกัน เช่นที่ที่เป็นไร่นา ส่วนที่ที่เป็นที่สาธารณะเช่นป่าเขา หนองน้ำ ท้องทุ่ง ชุมชนในท้องถิ่นนั้นต่างได้ใช้และเกิดสำนึกความเป็นเจ้าของร่วมกัน”

(ศรีศักร วัลลิโภดม ทศนะนอกรีต สังคม-วัฒนธรรมในวิถีการอนุรักษ์ 2543: 39-37)

แม่น้ำ

สรุป

การศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

1. ใช้วิธีการทั้งเอกสารและลงภาคสนาม
2. เนื้อหาไม่ใช่ “เรื่องเล่า” เพียงอย่างเดียว แต่มี

แนวคิดและกรอบในการศึกษา

3. กรอบในการศึกษา คือ เห็นชีวิตผู้คน มีมิติเวลา มีการอธิบาย และมีการใช้หลักฐานชั้นต้น
4. นอกจากนี้ยังต้องแสดงถึงการเปลี่ยนแปลง และการปรับตัวของผู้คนในบริบทต่าง ๆ

๕. หลักฐานในการศึกษา

-เอกสาร

-หลักฐานทางโบราณคดี

-บุคคล: สัมภาษณ์

สัมภาษณ์: บุคคล (วัดพุทธมงคล กันทรวิชัย มหาสารคาม)

นิสิตเอกประวัติศาสตร์ทดลองลงภาคสนาม บ้านโนน อ.วาปีปทุม มหาสารคาม

- ก่อนตั้งเมือง พ.ศ. 2408 มีใครอาศัยอยู่บ้าง
-ประมาณ 2,000 ปีที่ผ่านมา มีคนอาศัยอยู่ เช่น ที่
บ้านเชียงเหียน ตำบลเขวา อำเภอเมืองมหาสารคาม

ประวัติบ้านเชียงเหียน

บ้านเชียงเหียน ตั้งอยู่ในตำบลเขวา อำเภอเมืองมหาสารคาม เป็นแหล่งโบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่สำคัญในกลุ่มน้ำชี ตอนกลาง มีอายุราว 1,500 - 3,000 ปีมาแล้ว พบหลักฐาน โครงกระดูกมนุษย์ เครื่องปั้นดินเผา และเครื่องมือเหล็ก แสดงถึงการตั้งถิ่นฐานยุคสำริดและเหล็กที่มีวัฒนธรรมต่อเนื่อง แตกต่างจากแหล่งวัฒนธรรมอื่นในพื้นที่

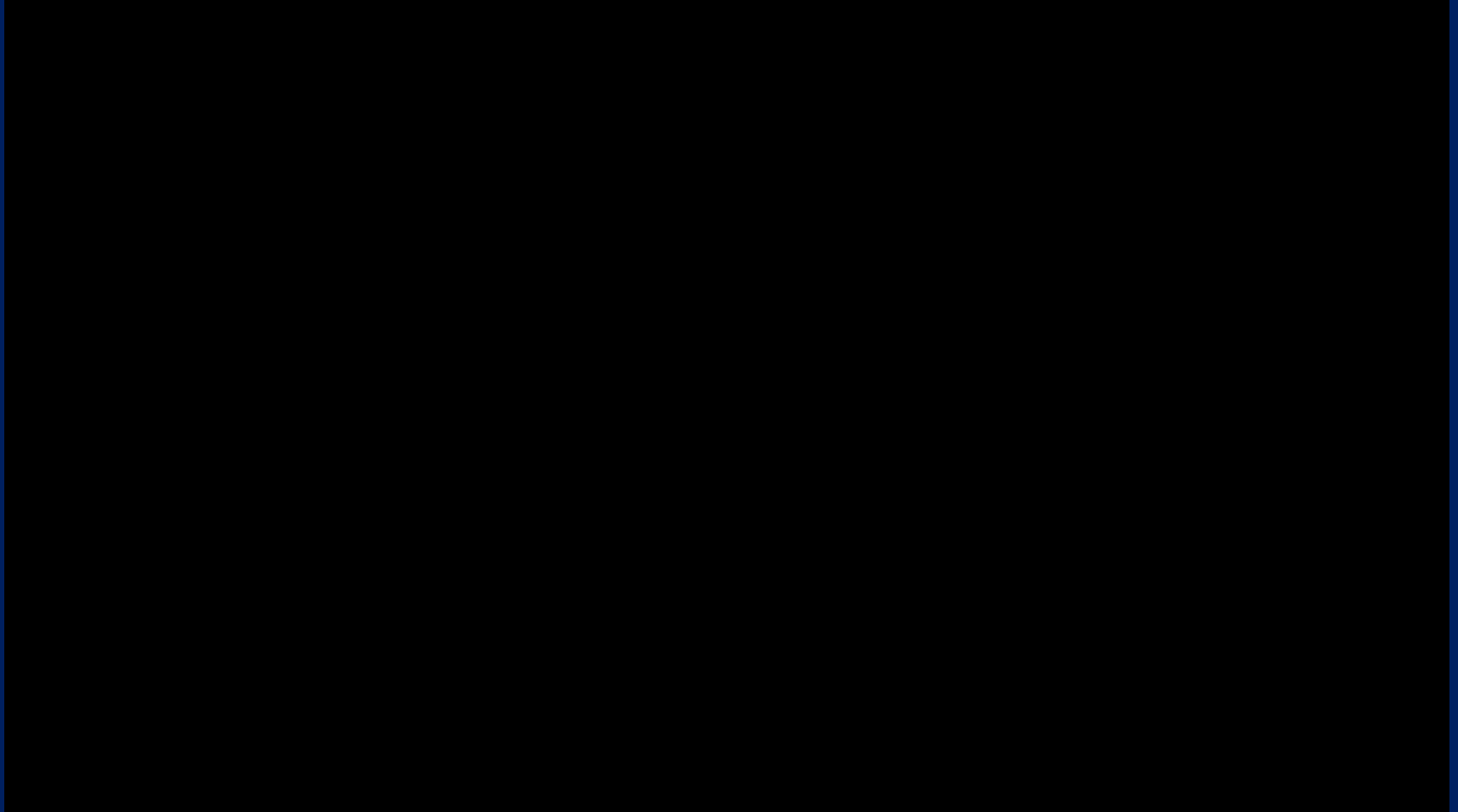
สรุปประวัติศาสตร์บ้านเชียงเหียน

- สถานที่: บ้านเชียงเหียน ตำบลเขวาสันติ อำเภอมะนัง จังหวัดน่าน
- ความสำคัญ: เป็นแหล่งชุมชนโบราณขนาดใหญ่ที่มีคูน้ำ-คันดินล้อมรอบ (Moated Site)
- ช่วงเวลา: ยุคก่อนประวัติศาสตร์ตอนปลาย (ช่วงยุคสำริด-ยุคเหล็ก) อายุประมาณ 1,500-3,000 ปีที่แล้ว

หลักฐานที่พบ

- โครงกระดูกมนุษย์: ฝังศพพร้อมสิ่งของเครื่องใช้
- เครื่องปั้นดินเผา: พบทั้งแบบเขียนสี (สีแดงบนพื้นขาว/นวล) และแบบเนื้อหยาบ/เนื้อละเอียด
- เครื่องมือเหล็ก: แสดงถึงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี
- เครื่องประดับ: ลูกปัดแก้ว, กำไลสำริด

สารคดีบ้านเชียงเหียน

พิพิธภัณฑ์บ้านเชียงเหียน

ขอบคุณครับ

นายอ่อนสี เหมือนมาต

ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
โรงเรียนวาปีปทุม อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม